

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/65/2015
Identifikačné číslo spisu: 8714010120
Dátum vydania rozhodnutia: 02.12.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:8714010120.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obvineného T. M. , pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 2. decembra 2015 v Bratislave, o dovolaní obvineného T. M., podanom proti rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/32/2014, z 26. mája 2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného T. M. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad rozsudkom, sp. zn. 5T/32/2014, z 26. mája 2014 schválil dohodu o vine a treste uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Poprad a obvineným T. M. a rozhodol tak, že menovaného uznal vinným zo spáchania zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/, písm. g/ Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona na skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby približne od roku 2008 do dňa 12. októbra 2013 asi 6-7 krát a naposledy dňa 12. októbra 2013 okolo 09.30 hod. v kuchyni na pohovke v byte v mieste trvalého bydliska vo Y., na ul. X. J. XXX/XX zneužil bezbrannosť svojej nevlastnej dcéry S. N. a donútil ju tak k iným sexuálnym praktikám a to tak, že ju obchytával v oblasti prs cez oblečenie a ukazovákom pravej ruky ju dráždil cez oblečenie po prirodzení, čím jej nespôsobil žiadne zranenia.

Za to mu súd uložil podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j/, písm. 1/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Označený rozsudok nadobudol právoplatnosť 26. mája 2014 a obvinený T. M. 25. júna 2014 nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody (č.l. 209) s tým, že do trestu sa mu započítala väzba od 14. októbra 2013

do 27. januára 2014 (č.l. 205).

Proti rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/32/2014, z 26. mája 2014 podal obvinený sám i prostredníctvom obhajcu dovolanie. V odvolaní uviedol: „Dovolanie podávam a zdôvodňujem predovšetkým tým, že som sa nedopustil trestnej činnosti tak, ako mi kladie obžaloba za vinu podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/, písm. g/, § 139 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona, i keď moje tvrdenia prokuratúra ani súd nebrali v úvahu, ak vezmem v úvahu, čo mi dávala za vinu obžaloba. Mohlo by sa jednáť v horšom prípade len o skutok podľa § 202 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného zákona s trestnou sadzbou jeden až päť rokov, možno by to bolo správne zo zákona, ale určite nie spravodlivé k mojej výpovedi a výpovedi svedkov. Toto obvinenie považujem za krivé tak ako to podľa prokurátora, už i k znaleckým posudkom, a preto podávam dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Na dohodu som pristúpil, lebo mi hrozili vysokým trestom, ak sa k skutku nepriznám. Ďalej za týchto okolností v manželstve nehodlám zotrvať, i keď ide o 20 ročný vzťah. Navrhujem, aby najvyšší súd rozhodol podľa § 386 Trestného poriadku bez mojej prítomnosti podľa § 382 písm. a/ Trestného poriadku“. Ďalej dovolateľ vysvetlil, že: „Odsúdený, po podpísaní zápisnice o dohode o vine a treste uzavretej dňa 26. mája 2014 pod sp. zn. 2 P v 720/2014, na Okresnej prokuratúre v Poprade sa na hlavnom pojednávaní dobrovoľne vzdal práva napadnúť, resp. vyjadriť sa k získaným dôkazom. Odsúdený podľa jeho vyjadrenia zrejme nevyhodnotil svoje postavenie pred súdom správne, nevedel sa obhájiť, a tak pristúpil k podpísaniu zápisnice o dohode o vine a treste. Rešpektovanie tohto práva je úzko spojené s právom obvineného na riadne dokazovanie v zmysle článku 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý obsahuje: právo vypočuť, alebo dať vypočuť svedkov proti sebe, právo dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. V prejednávanej veci na podklade zistených skutočností súd rozhodol na základe výsluchov nepriamych svedkov a znaleckého posudku, voči ktorým bola obhajoba sťažovateľa výrazne obmedzená a bez kompenzácie, čo podľa názoru obhajoby predstavuje rozpor s pravidlami spravodlivého procesu. S poukazom na vyššie uvedené sa domnievame, že odsúdenému bolo porušené právo na obhajobu a ako dôvod dovolania preto uplatňujem dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Navrhujem preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd:

- po 1. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/32/2014, na hlavnom pojednávaní dňa 26. mája 2014 bol porušený zákon a v konaní, ktorému predchádzalo, v ustanovení § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/, písm. g/ Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona, a to v neprospech odsúdeného T. M.,

- po 2. podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozsudok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/32/2014 a

- po 3. podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Poprad, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol“.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad v podstate nasledovne: „K dovolaniu podanému odsúdeným T. M. dňa 3. júna 2015 uvádzam nasledovné: Nie je daný zákonný dôvod na podanie dovolania proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste. Mám za to, že v uvedenom prípade neboli porušené žiadne práva odsúdeného T. M., teda ani právo na obhajobu. Navyše, z obsahu dovolania spísaného odsúdeným M. a podaného súdu 3. júna 2015 ani nevyplýva tvrdenie o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom. Podané dovolanie bolo spísané samotným odsúdeným M., bez zastúpenia obhajcom. Mám za to, že podanie ustanoveného obhajcu JUDr. Furčaka zo dňa 3. augusta 2015, ktoré tak označením ako aj svojím obsahom zodpovedá skôr vyjadreniu k dovolaniu podaného odsúdeným, nemožno posúdiť ako dovolanie podané v súlade s cit. ust. § 373 ods. 14 Trestného poriadku. Navrhujem, aby dovolací súd preskúmal podané dovolanie a s poukazom na to, že v uvedenej veci je zrejme, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku a nebola splnená zákonná podmienka podať dovolanie prostredníctvom obhajcu podľa § 373

ods. 14 Trestného poriadku, navrhujem, aby súd v zmysle § 382 Trestného poriadku dovolanie odmietol, resp. v prípade určenia termínu verejného zasadnutia dovolanie v zmysle § 392 zamietol“.

Najvyšší súd Slovenskej ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného T. M. nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie je splnená podmienka dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (článok 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že obvinený si zamenil tento mimoriadny opravný prostriedok s riadnym opravným prostriedkom - odvolaním, a to aj napriek tomu, že v konaní o schválení dohody o vine a treste na otázku sudcu, či si uvedomuje, že: „Ak súd prijme návrh na dohodu o vine a treste, vynesie rozsudok, ktorý nadobudne právoplatnosť vyhlásením, nebude možné proti tomuto rozsudku podať odvolanie, odpovedal ÁNO“. Zo strany obvineného ide o zjavné účelové konanie v snahe „obísť“ zákon, a tak sa domôcť zmeny toho, s čím sám súhlasil.

Dovolacie konanie vo vzťahu k rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste je špecifické v tom, že takýto rozsudok možno dovolaním napadnúť len z jedného dôvodu, a to že v konaní, ktoré mu predchádzalo, bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku). Iné dovolacie dôvody nie sú prípustné a najvyšší súd sa nimi nemôže zaoberať a preskúmať ich naplnenie. Takýto stav vyplýva zo znenia ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku podľa, ktorého: „ak súd dohodu o vine a treste schváli, potvrdí to rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku“.

Zákonodarca striktno obmedzil možnosť napadnúť tzv. schvaľovací rozsudok dovolaním len na jeden dovolací dôvod, čo má logicky a zrozumiteľný základ v tom, že obvinený dobrovoľne pristúpil na uzavretie dohody o vine a treste, čím využil „dobrodienie“ zákona vo forme zníženia trestu na úkor riadneho a verejného procesu. Obvinený v konaní o uzatvorení dohody o vine a treste konal účelovo (v snahe zmierniť trest) s úplnou vedomosťou, že takýto rozsudok nebude môcť, v budúcnosti spochybňovať odvolaním ani dovolaním okrem prípadu, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Ak teda obvinený konal účelovo v procese uzatvárania dohody o vine a treste, nemôže následne v dovolacom konaní účelovo využiť tento mimoriadny opravný prostriedok na nápravu schvaľovacieho rozsudku pre iné dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, okrem písm. c/ označeného paragrafu.

Preto sa najvyšší súd nezaoberal prieskumom skutkového stavu napadnutého rozsudku, na ktorý v dovolaní poukazuje obvinený a ani procesom dokazovania, nakoľko žiadne dokazovanie pred súdom nebolo vykonané práve preto, že obvinený si to neželal a dobrovoľne sa vzdal kontradiktórneho, ústneho, verejného a bezprostredného hlavného pojednávania.

Z predloženého spisu je zistiteľné, že právo obvineného T. M. na obhajobu nebolo porušené žiadnym, nie to ešte zásadným spôsobom. Prokurátor v konaní o dohode o vine a treste (č.l. 193 - 199) a ani súd v procese vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku neporušili žiadne procesné ustanovenia Trestného poriadku, a teda ani ustanovenia o obhajobe. Obvinený T. M. bol stíhaný i odsúdený za spáchanie zločinu podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona, za ktorý možno páchatelovi uložiť trest odňatia slobody vo výmere 7 - 15 rokov. Dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku teda nebol daný. Menovaný bol v období od 14. októbra 2013 (č.l. 14 - 15) do 27. januára 2014 (č.l. 19) vo väzbe, pričom toto obdobie bolo v súlade s ustanovením § 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku „pokryté“ ustanoveným obhajcom (č.l. 25 a č.l. 26).

Okrem toho procesný postup prokurátora i súdu v konaní o dohode o vine a treste prebehol korektne a v súlade so zákonom pri zachovaní i všetkých poučovacích povinností týchto subjektov voči obvinenému.

Najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci nezistil žiadne porušenie práv obvineného T. M., a to ani jeho práva na obhajobu, a preto dovolanie odmietol postupom podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.